

XII KONKURS WIEDZY OBYWATELSKIEJ I EKONOMICZNEJ

TEST ETAPU WOJEWÓDZKIEGO, 2 MARCA 2015 R.

ARKUSZ ZADAŃ

1. Sprawdź, czy arkusz z zadaniami zawiera 6 stron.
2. Masz 70 minut na rozwiązanie zadań i przeniesienie odpowiedzi na kartę odpowiedzi. Ocenie podlega tylko karta odpowiedzi.
3. Rozwiąż zadania na podstawie informacji zawartych w materiałach zamieszczonych w tym arkuszu oraz źródłach wskazanych w zakresie wymagań. O ile nie jest powiedziane inaczej, podane polecenia dotyczą Polski.
4. W każdym zadaniu zaznacz tylko jedną odpowiedź. Zanim to zrobisz, przeanalizuj wszystkie podane odpowiedzi i zwróć uwagę, aby zaznaczyć najpełniejszą z nich.
5. Prawidłową odpowiedź zaznacz poprzez dokładne zamalowanie kratki wg wzoru. Np. gdy wybrałeś A:

1. A B C D

6. Jeśli pomylił się, błędne zaznaczenie zakreśl kółkiem i zamaluj inną odpowiedź:

1. A B C D

Zwróć uwagę, żeby kółko nie wkraczało w obręb kraterki innego zadania. Błędną odpowiedź możesz poprawić tylko raz (w jednym zadaniu może być tylko jedno kółko). W innym wypadku otrzymasz 0 punktów za zadanie.

Zaznacz jedną prawidłową odpowiedź.

Zadanie 1. (0-1)

Swój przydomek „Kurier z Warszawy” zawdzięcza swojej konspiracyjnej działalności polegającej m.in. na przekazywaniu z terenów ówczesnej Polski wiadomości polskiemu rządowi w Londynie. Tak też zatytułował swoją książkę opisującą m.in. działania polskiego podziemia. O kim mowa?

- A. Jacku Kuroniu
B. Janie Karskim
C. Tadeuszu Mazowieckim
D. Janie Nowaku-Jeziorańskim

Zadanie 2. (0-1)

W którym z poniższych państw nadaje obecnie Radio Wolna Europa/Radio Swoboda?

- A. Polska
B. Białoruś
C. Korea Północna
D. Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich

Zadanie 3. (0-1)

Zadaniem której instytucji jest rozstrzyganie sporów dotyczących podziału kompetencji pomiędzy naczelnymi organami państwa?

- A. Sejmu
B. Trybunału Stanu
C. Sądu Najwyższego
D. Trybunału Konstytucyjnego

Zadanie 4. (0-1)

Wskaż wspólną cechę Sejmu RP, Parlamentu Europejskiego oraz Rady Unii Europejskiej.

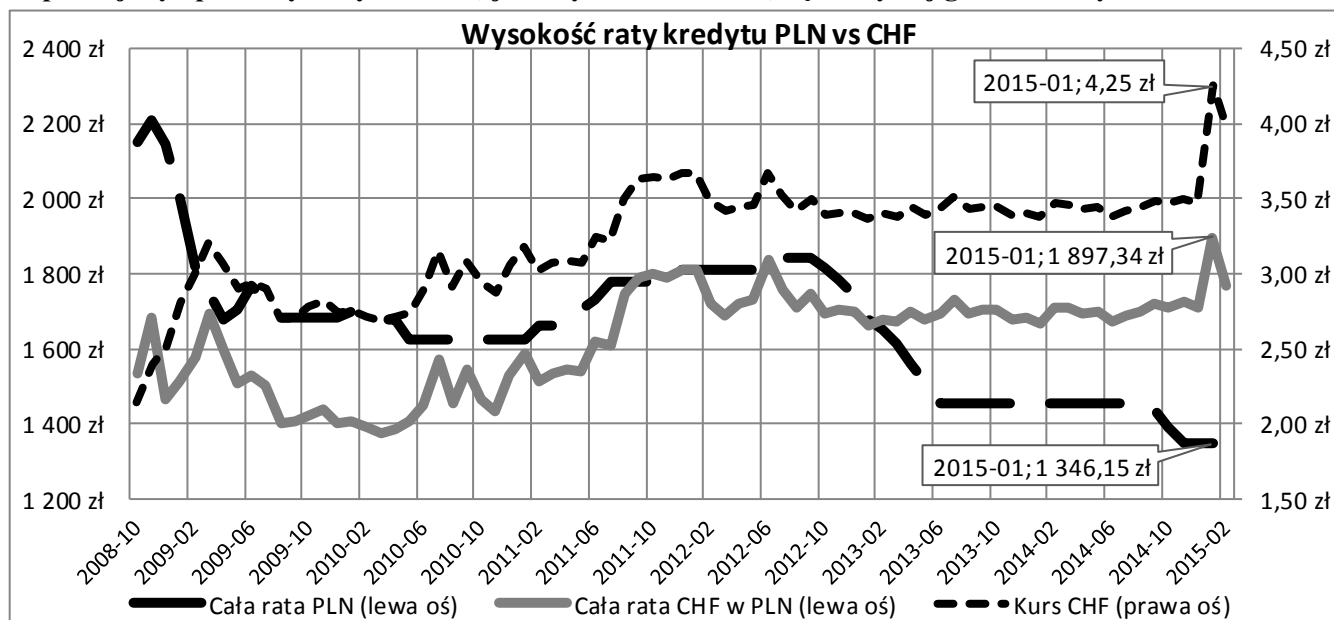
- A. posiadanie inicjatywy ustawodawczej
B. posiadanie odpowiedzialności za uchwalenie budżetu
C. uprawnienie do ratyfikowania umów międzynarodowych
D. uprawnienie do powoływania i kontroli przedstawicieli władzy wykonawczej

Zadanie 5. (0-1)

Wojtek chce odłożyć 1000 zł na rok. Bank A proponuje mu założenie lokaty o oprocentowaniu 2% w skali roku i kapitalizacji rocznej. Bank B proponuje Wojtkowi założenie lokaty o oprocentowaniu 2% w skali roku i kapitalizacji dziennej (tzn. że kwota lokaty jest powiększana codziennie o 2% podzielone przez liczbę dni w roku). Ofertę którego banku powinien wybrać Wojtek aby jego oszczędności zyskały najwięcej w ciągu roku?

- A. A
B. B
C. A lub B, ponieważ obie lokaty przyniosą taki sam zysk

Zapoznaj się z poniższym wykresem i, jeśli będzie to zasadne, wykorzystaj go do rozwiązania zadań 6-12.

Dane dotyczą modelowych kredytów hipotecznych w kwocie 300.000 zł zaciągniętych na 30 lat we wrześniu 2008 (raty równe).
 Źródło: jakoszczedzacpieniadze.pl (dane przekształcone) z dn. 02.02.2015

Zadanie 6. (0-1)

Co się stało z kursem złotego względem franka szwajcarskiego w okresie 10.2008-02.2015?

- A. osłabił się o ponad 100%
- B. umocnił się o ponad 100%
- C. osłabił się o mniej niż 100%
- D. umocnił się o mniej niż 100%

Zadanie 7. (0-1)

Jak zmieniła się w okresie 2009-2014 konkurencyjność polskich produktów w wymianie handlowej ze Szwajcarią? Odpowiedz wyłącznie na podstawie danych o kursie walutowym.

- A. wzrosła
- B. pozostała bez zmian
- C. spadła

Zadanie 8. (0-1)

Oprocentowanie kredytu we franku szwajcarskim jest obliczane jako suma marży banku (stałej w okresie kredytowania) i stopy LIBOR CHF (zmiennej). LIBOR CHF to stopa po jakiej banki pożyczają sobie franki szwajcarskie. Odpowiednikiem jakiej polskiej stopy procentowej jest LIBOR CHF?

- A. WIBOR
- B. stopy procentowej NBP
- C. oprocentowania lokat dla klientów indywidualnych

Zadanie 9. (0-1)

Jak pokazuje powyższy wykres, kredyt walutowy jest niebezpiecznym sposobem na sfinansowanie potrzeb mieszkaniowych - jego rata może drastycznie wzrosnąć. Wbrew tej tezie założmy jednak, że potrafimy dokładnie określić, co się stanie z kursem franka szwajcarskiego w przyszłości. Przy takim założeniu, kiedy bardziej opłaca się nam zaciągnąć kredyt denominowany we franku szwajcarskim?

- A. gdy przewidujemy, że złoty osłabi się względem franka
- B. gdy przewidujemy, że złoty umocni się względem franka

Zadanie 10. (0-1)

Dlaczego w latach 2009-2014 malały raty kredytów hipotecznych zaciągniętych w 2008 r. w zlotówkach?

- A. ponieważ kredytobiorcy zmniejszali kwotę pozostałą do spłaty (spłacali raty w terminie)
- B. ponieważ w odpowiedzi na spadki stóp procentowych NBP malał WIBOR, co pociągało za sobą spadek oprocentowania kredytu
- C. odpowiedzi A i B są poprawne
- D. żadna z odpowiedzi A, B nie jest poprawna

Zadanie 11. (0-1)

W związku ze zmianami rat tzw. frankowiczów, tj. osób, które np. zaciągnęły kredyt na zakup mieszkania we franku szwajcarskim, regularnie pojawiają się postulaty udzielenia pomocy tym osobom. Jednym z pomysłów jest umożliwienie frankowiczom spłaty kredytu po sztywnym kursie (kursie CHF/PLN z dnia zaciągnięcia kredytu). Która grupa ma prawo czuć się poszkodowana przez takie rozwiązanie?

- A. kredytobiorcy posiadający kredyty w złotych, którzy początkowo ponosili wyższe koszty związane z kredytem niż frankowicze
- B. właściciele banków, które musiałyby ponieść koszty w wysokości różnicy między obecnym kursem franka a kursem z dnia zaciągnięcia kredytu
- C. odpowiedzi A i B są poprawne
- D. żadna z odpowiedzi A, B nie jest poprawna

Zadanie 12. (0-1)

Jaki/-e argument/-y przedstawiają zwolennicy pomocy frankowiczom?

- A. dbałość o bezpieczeństwo całego sektora bankowego, który może się załamać w przypadku pojawienia się masowych problemów ze spłatą kredytów
- B. wyegzekwowanie odpowiedzialności za udzielenie kredytów walutowych na instytucjach, które niedostatecznie informowały klientów o ryzyku związanym z kredytem walutowym
- C. odpowiedzi A i B są poprawne
- D. żadna z odpowiedzi A, B nie jest poprawna

Zadanie 13. (0-1)

Które z poniższych państw charakteryzuje silne zróżnicowanie społeczeństwa pod względem kulturowym?

- A. Polska, Francja
- B. Francja, Niemcy
- C. Polska, Niemcy

Zadanie 14. (0-1)

Wyrazem czego była zorganizowana w styczniu 2015 r. akcja społeczna „Je suis Charlie” (Jestem Charlie)?

- A. protestu przeciwko obrażaniu uczuć religijnych
- B. protestu wobec nieograniczonej wolności prasy
- C. solidarności z ofiarami zamachu i obrony wolności słowa
- D. solidarności z osobami, których uczucia religijne zostały obrażone

Zadanie 15. (0-1)

Z terytorium którego państwa pochodzi grupa składająca najliczniej w Polsce wnioski o nadanie statusu uchodźcy?

- A. Ukrainy
- B. Rumunii
- C. Republiki Białoruś
- D. Federacji Rosyjskiej

Zadanie 16. (0-1)

W styczniu 2015 r. w Malawi, wschodnioafrykańskim państwie, po raz kolejny miała miejsce powódź, w wyniku której życie straciło kilkadziesiąt osób, a ponad 70 tys. straciło dach nad głową. Bakili, obywatel Malawi, w obawie o swoje życie, postanowił w wyniku kolejnej klęski żywiołowej opuścić swoją ojczyznę i dostać się do Europy, gdzie zamieszkał we Włoszech. Wiedząc, że Włochy ratyfikowały Konwencję Genewską z 1951 r. regulującą kwestię uchodźców, odpowiedz na pytanie: czy Bakili ma prawo ubiegać się o status uchodźcy?

- A. tak
- B. nie

W zadaniach 17-22 wskaż, czy podane zdanie jest prawdziwe czy fałszywe.

Zadanie 17. (0-1)

Unia Europejska neguje występowanie zjawiska „globalnego ocieplenia”.

- A. prawda
- B. fałsz

Zadanie 18. (0-1)

Szwecja oraz Stany Zjednoczone są przykładami państw prowadzących podobną politykę imigracyjną.

- A. prawda
- B. fałsz

Zadanie 19. (0-1)

Wspólną cechą urzędu Prezesa Rady Ministrów oraz Prezydenta jest uprawnienie do jednoczesnego piastowania tego urzędu oraz bycia posłem.

- A. prawda
- B. fałsz

Zadanie 20. (0-1)

W wyniku działań zbrojnych prowadzonych przez rebeliantów wspieranych przez Rosję na terenie Ukrainy, Unia Europejska zdecydowała się na zacieśnienie współpracy z Ukrainą i nadanie jej, w odpowiedzi na wniosek prezydenta Petro Poroszenki, statusu państwa kandydującego do UE.

- A. prawda B. fałsz

Zadanie 21. (0-1)

Posiadanie ustroju demokratycznego jest jednym z warunków, jakie musi spełnić państwo, by uzyskać status państwa kandydującego do Unii Europejskiej.

- A. prawda B. fałsz

Zadanie 22. (0-1)

Jedną z przyczyn tego, że państwa członkowskie Unii Europejskiej nie posiadają wspólnej europejskiej armii jest fakt, że wszyscy członkowie UE są członkami NATO

- A. prawda B. fałsz

Zapoznaj się z poniższym tekstem i, jeśli będzie to zasadne, wykorzystaj go do rozwiązania zadań 23-30.

EBC będzie skupował obligacje o wartości 60 miliardów euro miesięcznie

EBC wprowadzi od marca tego roku program luzowania ilościowego (QE – quantitative easing) wart 1 bln euro, który będzie polegał na skupowaniu obligacji wartych 60 mld euro miesięcznie; program potrwa do września 2016 roku - poinformował szef banku Mario Draghi. EBC będzie również skupować obligacje państw pogrążonych w kłopotach, jak Grecja, ale - jak podkreślił Draghi - państwa te będą musiały spełnić dodatkowe kryteria.

QE polegać będzie na kreowaniu nowego pieniądza (jest to pieniądz elektroniczny - dawniej nazwano by to dodrukiem), aby rządy krajów unijnych mogły go w większym stopniu pożyczać, poprzez emisję obligacji. Pożyczone pieniądze muszą zostać zainwestowane w projekty, które pozwolą stworzyć miejsca pracy i pobudzić gospodarkę - np. w rozwój infrastruktury.

EBC będzie również skupować obligacje państw pogrążonych w kłopotach, jak Grecja, ale - jak podkreślił Draghi - państwa te będą musiały spełnić dodatkowe kryteria.

Dzięki kreowaniu pieniądza EBC będzie mógł skupować obligacje; skoncentruje się tym razem na obligacjach rządowych, ale będzie również inwestował w papiery instytucji prywatnych.

Celem programu jest ożywienie gospodarki strefy euro oraz podniesienie inflacji do planowanego przez EBC poziomu 2 procent. Szef banku ostrzegł, że inflacja w krajach unii walutowej pozostanie przez kilka miesięcy "bardzo niska lub negatywna". Zacznie rosnąć stopniowo pod koniec 2015 i w 2016 roku. [...]

Źródło: [TokFM](#) z dn. 22.01.2015.

Zadanie 23. (0-1)

Na czym polega luzowanie ilościowe?

- A. na podwyższeniu inflacji i pobudzeniu rozwoju gospodarki
B. na dodruku pieniędzy i ich rozdawaniu bankom, które ich potrzebują
C. na obniżaniu stóp procentowych tak, aby banki mogły udzielać więcej kredytów
D. na skupowaniu papierów wartościowych przez bank centralny za wykreowane pieniądze

Zadanie 24. (0-1)

Jaki jest cel polityki luzowania ilościowego prowadzonej przez Europejski Bank Centralny?

- A. obniżenie inflacji w państwach strefy euro
B. pobudzenie wzrostu gospodarczego w strefie euro
C. pomoc państwom pogrążonym w kryzysie finansów publicznych, np. Grecji
D. wszystkie z powyższych

Zadanie 25. (0-1)

Jaka instytucja ma kompetencje pozwalające na przeprowadzenie programu luzowania ilościowego?

- A. rząd B. parlament C. bank centralny D. bank komercyjny

Zadanie 26. (0-1)

Jaka inna polityka banku centralnego powinna mieć taki sam wpływ na inflację i wzrost gospodarczy co luzowanie ilościowe?

- A. obniżanie stóp procentowych C. umacnianie kursu waluty krajowej
B. podwyższanie stóp procentowych D. obniżanie stopy podatku dochodowego

Zadanie 27. (0-1)

Jakie ryzyko wiąże się z prowadzeniem luzowania ilościowego?

- A. pojawienie się wysokiej inflacji
- B. zaniechanie przez rządy reform finansów publicznych
- C. silny wzrost kursów na giełdach (powstanie bańki spekulacyjnej)
- D. wszystkie z powyższych

Zadanie 28. (0-1)

Wskaż osobę, która pełni w Polsce analogiczną funkcję do tej, którą pełni Mario Draghi w strefie euro.

A

B

C

D

Zadanie 29. (0-1)

Co oznacza użyte przez Mario Draghiego pojęcie „negatywna inflacja”?

- A. oznacza spadek cen (deflacja)
- B. oznacza silny wzrost cen (hiperinflacja)
- C. oznacza, że skutki inflacji będą odczuwalnie negatywne
- D. żadna z odpowiedzi nie jest poprawna

Zadanie 30. (0-1)

Na którą stronę rynku oddziałuje bezpośrednio luzowanie ilościowe?

- A. podaż pieniądza
- B. popyt na pieniądz

Zadanie 31. (0-1)

Wysokość którego z poniższych wskaźników była w 2014 r. w Polsce wyższa?

- A. dług publiczny
- B. deficyt budżetowy

Zadanie 32. (0-1)

Karina planuje w wakacje wycieczkę po wszystkich siedmiu krajach sąsiadujących z Polską. W ilu z tych państw euro jest obowiązującą walutą? Uwzględnij tylko granice lądowe.

- A. 1
- B. 2
- C. 3
- D. 4

Zadanie 33. (0-1)

Kamil, polski student germanistyki, wybrał się samochodem na wycieczkę po krajach niemieckojęzycznych. Najpierw zwiedził Niemcy, potem Austrię, a na końcu Szwajcarię. Podczas przekraczania której granicy musiał posiadać ze sobą paszport?

- A. polsko-niemieckiej
- B. niemiecko-austriackiej
- C. austriacko-szwajcarskiej
- D. żadnej z powyższych

Zadanie 34. (0-1)

Uszereguj wydarzenia chronologicznie, zaczynając od tego, które wystąpiło najdawniej.

1. wstąpienie Polski do UE
2. wprowadzenie do obiegu gotówkowego euro
3. ustanowienie Europejskiego Mechanizmu Stabilności
4. zmiana sposobu funkcjonowania UE uregulowana wejściem w życie traktatu lizbońskiego
5. pierwsze wybory do Parlamentu Europejskiego, w których swoich kandydatów wybierali Chorwaci

- A. 1, 2, 4, 5, 3
- B. 2, 1, 4, 3, 5
- C. 2, 3, 1, 3, 5
- D. 3, 2, 1, 4, 5

Zadanie 35. (0-1)

Wskaż działanie, które miałyby prawdopodobnie największą szansę na uzyskanie dofinansowania w ramach środków Funduszu Spójności Unii Europejskiej.

- A. budowa lotniska w ramach wspierania rozwoju południowej Szwecji
- B. zakup tabletek dla polskich uczniów w ramach wspierania ich przyszłej konkurencyjności na rynku pracy
- C. zakup części do budowy elektrowni wiatrowej w ramach zwiększania produkcji zielonej energii w Polsce
- D. żadne z powyższych

Zadanie 36. (0-1)

Przyporządkuj opis danej instytucji do jej nazwy.

1. Parlament Europejski	a. wytycza cele i kierunki rozwoju Unii Europejskiej
2. Rada	b. jest głównym organem posiadającym inicjatywę prawodawczą
3. Rada Europejska	c. powołuje i sprawuje kontrolę nad jedną z ważniejszych instytucji unijnych, ratyfikuje umowy międzynarodowe UE
4. Komisja Europejska	d. przyjmuje akty prawne w UE; podpisuje umowy międzynarodowe

- A. 1 – b, 2 – a, 3 – d, 4 – c B. 1 – b, 2 – c, 3 – a, 4 – d C. 1 – c, 2 – d, 3 – a, 4 – b D. 1 – d, 2 – a, 3 – b, 4 – c

Zadanie 37. (0-1)

Opierając się na informacjach zawartych w kursie „How to build a start-up?”, wskaż które zdania są prawdziwe (P), a które fałszywe (F).

1. Cechą charakterystyczną szablonu modelu biznesowego jest formułowanie hipotez i ich weryfikowanie poprzez badanie potencjalnych klientów.
2. Jednym z poważniejszych błędów założycieli start-up-ów jest kopiowanie rozwiązań stosowanych w dużych firmach (np. struktury organizacyjnej firmy).
3. Produkt oferowany przez start-up powinien być odpowiedzią na potrzeby i/lub problemy jego potencjalnych klientów.
4. Tworzenie modelu biznesowego zgodnego z szablonem modelu biznesowego odbywa się podczas opracowywania biznesplanu.

- A. P: 1, 2, 3; F: 4 B. P: 1, 3; F: 2, 4 C. P: 1, 3, 4; F: 2 D. P: 2, 4; F: 1, 3

Zadanie 38. (0-1)

Opierając się na definicji z kursu „How to build a start-up?”, odpowiedz na pytanie: przykładem charakterystycznym dla jakiego rodzaju rynku są aukcje Allegro oraz wyszukiwarka Google?

- A. jednostronny: aukcje Allegro, wyszukiwarka Google
- B. jednostronny: aukcje Allegro; wielostronny: wyszukiwarka Google
- C. jednostronny: wyszukiwarka Google; wielostronny: aukcje Allegro
- D. wielostronny: wyszukiwarka Google, aukcje Allegro

Zadanie 39. (0-1)

Które z zadań, zgodnie z kursem „How to build a start-up”, generuje wyższe koszty?

- A. pozyskanie klienta
- B. utrzymanie klienta

Zadanie 40. (0-1)

W pociągach Express InterCity Premium (Pendolino) cena biletu jest uzależniona od czasu, jaki pozostał do odjazdu pociągu. Im później pasażer kupi bilet, tym wyższa będzie jego cena. Takie działanie opiera się na następującym założeniu: osoba kupująca bilet późno zwykle podróżuje służbowo, przez co jest ona skłonna (lub pracodawca tej osoby) zapłacić za bilet więcej. Tymczasem średniozamożna osoba, której nie byłoby stać na najdroższy bilet, planuje swoje wyjazdy z wyprzedzeniem. Przejawem jakiej strategii cenowej jest takie postępowanie przy sprzedaży biletów?

- A. cena hurtowa
- B. koszt + narzut
- C. wydajne zarządzanie
- D. wycena wartości bazująca na grupie docelowej

Zad.	Odp.	Umiejętności	Wiadomości	Źródła	Komentarz
1.	D	odtworzenie posiadanych informacji;	Radio Wolna Europa (misja, przykłady działań redakcji polskiej, współczesna działalność);	jezioranski.org;	Odpowiedz D jest poprawna ponieważ przydomek ten nosił Jan Nowak-Jeziorański (por. źródło).
2.	B	odtworzenie posiadanych informacji;	Radio Wolna Europa (misja, przykłady działań redakcji polskiej, współczesna działalność);	Polskie Radio: Wolna Europa i Radio Swoboda dzisiaj;	Odpowiedz A jest błędna ponieważ radio przestało nadawać w Polsce w 1994 r. Odpowiedz B jest poprawna ponieważ na Białorusi nadaje Radio Swoboda ("Obecnie RWE i Radio Swoboda nadaje w 28 językach do 21 krajów, w których swoboda mediów nie istnieje lub pozostawia wiele do życzenia: Iran, Irak, Afganistan, Pakistan, Rosja, Białoruś, Azerbejdżan, Turkmenistan, Tadżykistan..."). Odpowiedz C jest błędna ponieważ W Korei Północnej nie istnieją media niezależne od władz państwowych. Odpowiedz D jest błędna ponieważ ZSRR nie istnieje.
3.	D	uogólnianie;	organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sędziowskiej: zadania, kompetencje, skład i cechy członków, zasady wyboru, sposoby działania i przypadki zakończenia sprawowania funkcji, odpowiedzialność;	Konstytucja RP : art. 189.;	Odpowiedz D jest poprawna ponieważ zgodnie z art. 189 Konstytucji „Trybunał Konstytucyjny rozstrzyga spory kompetencyjne pomiędzy centralnymi konstytucyjnymi organami państwa”.
4.	B	wskazywanie wspólnych cech;	organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sędziowskiej: zadania, kompetencje, skład i cechy członków, zasady wyboru, sposoby działania i przypadki zakończenia sprawowania funkcji, odpowiedzialność; instytucje (Rada Europejska, Rada, Parlament, Komisja, Trybunał Sprawiedliwości, Trybunał Obrachunkowy): zadania, kompetencje, skład, powołanie, zasady działania;	Europa w 12 lekcjach : s. 11-14.;	Odpowiedz A jest błędna ponieważ Parlament i Rada nie posiadają inicjatywy ustawodawczej („Jest ona [Komisja – przyp. CEO] jedyną instytucją upoważnioną do przygotowywania wniosków dotyczących nowych aktów prawnych UE, które kieruje do Rady i Parlamentu w celu rozpatrzenia i przyjęcia”). Odpowiedz B jest poprawna ponieważ zgodnie ze źródłami: „Parlament Europejski dzieli również z Radą równą odpowiedzialność za przyjęcie budżetu UE (...)” oraz „Sejm uchwała budżet państwa na rok budżetowy w formie ustawy budżetowej.” Odpowiedz C jest błędna ponieważ w Polsce uprawnienie do ratyfikowania umów międzynarodowych posiada Prezydent, a nie Sejm („Prezydent Rzeczypospolitej jako reprezentant państwa w stosunkach zewnętrznych: 1) ratyfikuje i wypowiada umowy międzynarodowe, o czym zawiadamia Sejm i Senat”). Ponadto w UE to uprawnienie posiada Parlament Europejski, a nie Rada („W drodze tzw. procedury zgody Parlament musi ratyfikować umowy międzynarodowe UE”). Odpowiedz D jest błędna ponieważ Rada nie posiada kompetencji do powoływania i kontroli przedstawicieli władzy wykonawczej (zgodnie z treścią źródła Rada nie ma kompetencji do powoływania jakiegokolwiek organów).
5.	B	porównywanie;	oferta banków (kredyty, lokaty, karty, rachunki osobiste, realizowanie transakcji); procent prosty i składany;	NBPortal, Pierwszy milion (slajdy 9-11): slajdy 10-11.;	Odpowiedz B jest poprawna ponieważ oferta banku A opiera się na procencie prostym, a banku B - procencie składanym. Ze źródła wiadomo, że im częstsza jest kapitalizacja, tym wyższe zyski przyniesie lokata.

Zad.	Odp.	Umiejętności	Wiadomości	Źródła	Komentarz
6.	C	odtworzenie posiadanych informacji; odczytywanie podanych informacji; wykonywanie obliczeń; wnioskowanie;	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.; kurs walutowy (wahania, kurs kupna i sprzedaży);	Materiał źródłowy; Przekazy medialne;	Odpowiedz C jest poprawna ponieważ w październiku 2008 kurs franka wynosił między 2,00 zł a 2,50 zł za franka, a w lutym 2015 wynosił ponad 4,00 zł za franka. W związku z powyższym kurs złotego wobec franka wynosił w październiku 2008 mniej niż 0,5 franka za 1 zł, a w lutym 2015 mniej niż 0,25 franka za 1 zł. Tym samym zmiana kursu złotego wyniosła ok. 0,25 franka, co (względem kursu z początku analizowanego okresu, tj. 0,50 franka) oznacza osłabienie złotówki o ok. 50%. Odpowiedz A jest błędna ponieważ żadna waluta nie może osłabić się względem innej o ponad 100% (oznaczałoby to, że jej wartość staje się ujemna). Odpowiedz B i D są błędne ponieważ złotówka uległa osłabieniu a nie umocnieniu (wartość złotówki względem franka spadła).
7.	A	wskazywanie skutków;	przyczyny handlu (teoria przewag komparatywnych); sposoby wpływu stóp procentowych na gospodarkę (mechanizm transmisji monetarnej) – luka popytowa i kurs walutowy; kurs walutowy (wahania, kurs kupna i sprzedaży);	NBP Portal, Stopy procentowe a inflacja (slajdy 1-11, 16-17) : slajdy 8-9.;	Odpowiedz A jest poprawna ponieważ zgodnie ze źródłem, "umocnienie kursu walutowego powoduje obniżenie konkurencyjności eksportu". Analogicznie, osłabienie kursu zwiększa konkurencyjność eksportu.
8.	A	wskazywanie analogii;	działanie banków komercyjnych; oferta banków (kredyty, lokaty, karty, rachunki osobiste, realizowanie transakcji);	NBP Portal, System bankowy : slajd 7.;	Odpowiedz A jest poprawna ponieważ podana definicja LIBOR jest zgodna z definicją WIBOR.
9.	B	interpretowanie;	kurs walutowy (wahania, kurs kupna i sprzedaży);	NBP Portal, Stopy procentowe a inflacja (slajdy 1-11, 16-17) ;	Odpowiedz B jest poprawna ponieważ umocnienie złotego (np. zmiana kursu z 4 zł za franka na 3 zł za franka) oznacza, że przy takiej samej racie wyrażonej we frankach, zapłacimy ok. 1/4 złotych mniej - po prostu kupimy franka o 1/4 taniej.
10.	B	wskazywanie przyczyn;	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.; zadania banku centralnego; oferta banków (kredyty, lokaty, karty, rachunki osobiste, realizowanie transakcji);	Materiał źródłowy; Przekazy medialne;	Odpowiedz A jest błędna ponieważ wysokość raty kredytu maleje wraz z jego spłatą tylko wtedy, gdy jest to kredyt z ratami malejącymi (wtedy w każdej racie jest spłacane tyle samo kapitału, a część odsetkowa raty maleje). Jednak nawet przedstawienie rat malejących na wykresie nie uzasadniałoby tak dużego spadku wysokości rat. Odpowiedz B jest poprawna ponieważ kredyty hipoteczne są kredytami o zmiennym oprocentowaniu, tzn. ich oprocentowanie zależy od aktualnych stawek WIBOR. Stawki WIBOR zmieniają się zgodnie ze zmianami stopy NBP, która w zadanym okresie spadła z poziomu 5% do 2%.
11.	C	wskazywanie przykładów;	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.;	Przekazy medialne; Materiał źródłowy;	Odpowiedz C jest poprawna ponieważ
12.	C	wskazywanie przykładów;	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.;	Przekazy medialne; Materiał źródłowy;	Odpowiedz C jest poprawna ponieważ
13.	B	wskazywanie przykładów;	struktura społeczna; społeczeństwo otwarte i zamknięte (przykłady postaw);	Raport o stanie świata : z 10.01.2015; Przekazy medialne : np. http://www.dw.de/antyislamski-ruch-pegida-dzieli-niemcy/a-18143099 ;	Odpowiedz B jest poprawna ponieważ Francja boryka się z problemem braku asymilacji muzułmanów w swoim państwie (m.in. w Raporcie o stanie świata z 10.01.2015 zawarta jest informacja o życiu we Francji obok siebie dwóch różnych kulturowo wspólnot i nietworzeniu przez nich jedności). Podobnie na problem zróżnicowania kulturowego w Niemczech wskazuje informacja nt. protestów antyislamskich m.in. w Dreźnie, który zawarta została we wcześniej wspomnianej audycji.

Zad.	Odp.	Umiejętności	Wiadomości	Źródła	Komentarz
14.	C	wogólnianie;	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.;	Raport o stanie świata : z 10.01.2015; Przekazy medialne;	Odpowiedz C jest poprawna ponieważ celem akcji „Je suis Charlie” było wyrażenie słów solidarności z ofiarami zamachu terrorystycznego o podłożu religijnym, który odbył się we Francji. Ofiarami ataku były osoby związane z redakcją pisma Charlie Hebdo, w którym umieszczono karykatury Mahometa.
15.	D	wskazywanie przykładów;	opis zjawiska (rodzaje, formy, przebieg, szlaki, pozycja migranta w społeczeństwie, polityka migracyjna);	Migracje na świecie : s. 6.;	Odpowiedz D jest poprawna ponieważ zgodnie z treścią źródła „zdecydowana większość uchodźców w Polsce pochodzi z terytorium Federacji Rosyjskiej. Około 98-99% wniosków o przyznanie statusu uchodźcy w Polsce zostało złożonych przez osoby deklarujące narodowość czeczeńską (są wśród nich jednak mieszkańcy Czeczenii, Inguszetii, Dagestanu, Osetii).”
16.	B	wskazywanie przykładów;	opis zjawiska (rodzaje, formy, przebieg, szlaki, pozycja migranta w społeczeństwie, polityka migracyjna);	Migracje na świecie : s. 5.;	Odpowiedz B jest poprawna ponieważ zgodnie z treścią źródła „kraje europejskie, które podpisały Konwencję Genewską, stosują prawo międzynarodowe i przyznają status uchodźcy na podstawie definicji z konwencji z 1951 roku. Uchodźcą jest osoba, która wskutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem z powodu swojej rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej lub z powodu przekonań politycznych przebywa poza granicami państwa, którego jest obywatelem i nie może lub nie chce z powodu tych obaw, korzystać z ochrony tego państwa. Definicja ta nie obejmuje przypadków osób dotkniętych klęskami żywiołowymi, co potwierdza także materiał źródłowy: „Uchodźcą nie może zatem stać się osoba opuszczająca swój kraj z powodów ekonomicznych lub z powodu klęsk naturalnych.”
17.	B	odtworzenie posiadanych informacji;	problemy i wyzwania stojące przed UE;	Europa w 12 lekcjach : s. 18.;	Odpowiedz B jest poprawna ponieważ jednym z obszarów priorytetowych UE jest ochrona środowiska, która przejawiać się ma m.in. w ograniczeniu emisji dwutlenku węgla („Kolejnym powodem dla którego warto zmniejszyć zużycie paliw kopalnianych jest dążenie do odwrócenia procesu globalnego ocieplenia”).
18.	B	wskazywanie zależności;	opis zjawiska (rodzaje, formy, przebieg, szlaki, pozycja migranta w społeczeństwie, polityka migracyjna);	Migracje na świecie : s. 4.;	Odpowiedz B jest poprawna ponieważ zgodnie z treścią materiału źródłowego: „Kraje, które są niechętne przyływowi imigrantów wprowadzają restrykcyjną politykę imigracyjną. Stoją za tym różne powody: na przykład troska o bezpieczeństwo narodowe kraju, w którym wysoki poziom życia przyciąga wielu przybyszów (np. Stany Zjednoczone)”. Natomiast Szwecja wskazana jest jako kraj otwarty na imigrantów („Kraje otwarte na przyływ migrantów to Kanada, Australia, Nowa Zelandia, Szwecja, Wielka Brytania”).
19.	B	wskazywanie zależności;	organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej (zadania, kompetencje, skład i cechy członków, zasady wyboru, sposoby działania i przypadki zakończenia sprawowania funkcji);	Konstytucja RP : art. 132.; Przekazy medialne;	Odpowiedz B jest poprawna ponieważ zgodnie z art. 132 Konstytucji „Prezydent Rzeczypospolitej nie może piastować żadnego innego urzędu ani pełnić żadnej funkcji publicznej, z wyjątkiem tych, które są związane ze sprawowanym urzędem”. Bycie posłem nie jest związane ze sprawowaniem urzędu Prezydenta RP.
20.	B	odtworzenie posiadanych informacji;	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.; rozszerzenia terytorialne (dotychczasowe i planowane);	Przekazy medialne;	Odpowiedz B jest poprawna ponieważ zgodnie ze źródłem Ukraina nie ma statusu państwa kandydującego do UE. Relacje UE z Ukrainą ograniczają się do podpisanej umowy stowarzyszeniowej, która nie jest jednoznaczna z nadaniem statusu państwa kandydującego do UE.
21.	A	odtworzenie posiadanych informacji;	warunki członkostwa;	Europa w 12 lekcjach : s. 8.;	Odpowiedz A jest poprawna ponieważ zgodnie ze źródłem „każde państwo europejskie, które przestrzega zasad wolności, demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności oraz praworządności, może ubiegać się o członkostwo w Unii Europejskiej”.

Zad.	Odp.	Umiejętności	Wiadomości	Źródła	Komentarz
22.	B	odtworzenie posiadanych informacji;	sposoby ograniczania problemu (przez instytucje i państwa, np. ONZ, NATO, przez organizacje pozarządowe); geneza i etapy integracji (integracja: sektorowa – powszechna, metoda podejmowania decyzji: narodowa – wspólnotowa, stopniowe przekazywanie kompetencji: unia celna – wspólny rynek – unia gospodarcza i walutowa); problemy i wyzwania stojące przed UE;	KOSS : cz. 2, s. 62.;	Odpowiedz B jest poprawna ponieważ do NATO nie należą Austria, Irlandia, Szwecja i Finlandia.
23.	D	odczytywanie podanych informacji;	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.; zadania banku centralnego;	Materiał źródłowy;	Odpowiedz D jest poprawna ponieważ jak podaje tekst, "EBC wprowadzi od marca tego roku program luzowania ilościowego (QE) wart 1 bln euro, który będzie polegał na skupowaniu obligacji wartych 60 mld euro miesięcznie [...] QE polegać będzie na kreowaniu nowego pieniądza".
24.	B	odczytywanie podanych informacji;	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.;	Materiał źródłowy;	Odpowiedz B jest poprawna ponieważ jak podano w materiale źródłowym, "Celem programu jest ożywienie gospodarki strefy euro oraz podniesienie inflacji do planowanego przez EBC poziomu 2 procent. "
25.	C	odtworzenie posiadanych informacji; odczytywanie podanych informacji;	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.; zadania banku centralnego;	Materiał źródłowy; KOSS: cz. 2., s. 137.;	Odpowiedz C jest poprawna ponieważ tylko bankowi centralnemu przysługuje prawo emisji pieniądza, które jest niezbędne do przeprowadzenia programu polegającego właśnie na wyemitowaniu nowych pieniędzy (i zakupie papierów wartościowych w zamian za nie).
26.	A	wskazywanie wspólnych cech;	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.; sposoby wpływu stóp procentowych na gospodarkę (mechanizm transmisji monetarnej) – luka popytowa i kurs walutowy; kurs walutowy (wahania, kurs kupna i sprzedaży);	Materiał źródłowy; NBPortal, Stopy procentowe a inflacja (slajdy 1-11, 16-17) ;	Odpowiedz A jest poprawna ponieważ obniżanie stóp procentowych, zgodnie z mechanizmem transmisji monetarnej, prowadzi do wzrostu inflacji i zwiększenia tempa wzrostu gospodarczego. Odpowiedz B jest błędna ponieważ podwyższanie stóp procentowych, zgodnie z mechanizmem transmisji monetarnej, prowadzi do ograniczenia inflacji i studzenia tempa wzrostu gospodarczego. Odpowiedz C jest błędna ponieważ działania zmierzające do umocnienia kursu waluty krajowej powodują spadek inflacji w kraju (poprzez spadek cen dóbr importowanych) oraz obniżenie tempa wzrostu gospodarczego (poprzez pogorszenie konkurencyjności eksportu). Odpowiedz D jest błędna ponieważ bank centralny nie ma kompetencji do obniżenia/podwyższenia podatków.
27.	D	interpretowanie; wskazywanie skutków;	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.;	Przekazy medialne;	Odpowiedz D jest poprawna ponieważ luzowanie ilościowe jest wprowadzaniem dodatkowych pieniędzy na rynek poprzez zakup głównie obligacji własnego kraju. W ten sposób: - produkcja w kraju się nie zmienia, a ilość pieniądza rośnie. W związku z tym konsumenci chcą mieć pieniądze na kupowanie więcej niż gospodarka jest w stanie wyprodukować, co zwiększa presję na wzrost cen. - oprocentowanie obligacji rządowych spada, przez co taniej i łatwiej rządy mogą zwiększać zadłużenie. Ogranicza to ich motywację do zmniejszania wydatków/zwiększania dochodów. - inwestorzy posiadający dodatkowy kapitał chcą albo go skosztować (co zwiększa inflację) albo zainwestować. Kursy giełdowe podlegają takim samym prawom popytu i podaży jak inne towary: brak zmiany podaży przy wzroście popytu oznacza wzrost ceny (kursu). Jednocześnie firmy wcale nie zaczynają być więcej warte, w związku z czym wzrost wartości ich kursu nie pokrywa się z rozwojem ich biznesu.

Zad.	Odp.	Umiejętności	Wiadomości	Źródła	Komentarz
28.	B	odtworzenie posiadanych informacji;	organy kontroli państwowej, ochrony prawa, Narodowy Bank Polski i Rada Polityki Pieniężnej: zadania, kompetencje i zasady wyboru; instytucje (Rada Europejska, Rada, Parlament, Komisja, Trybunał Sprawiedliwości, Trybunał Obrachunkowy): zadania, kompetencje, skład, powołanie, zasady działania;	Przekazy medialne; Europa w 12 lekcjach: s. 24. (wyd. 2014.);	Odpowiedz B jest poprawna ponieważ Mario Draghi jest prezesem Europejskiego Banku Centralnego i przewodniczącym Eurosystemu. Analogicznym organem w Polsce jest Narodowy Bank Polski, którego prezesem jest Marek Belka.
29.	A	odczytywanie podanych informacji; interpretowanie;	inflacja i jej pomiar;	Materiał źródłowy; KOSS: cz. 2., Słowniczek, s. 193.;	Odpowiedz A jest poprawna ponieważ Mario Draghi odnosi się w ostatnim akapicie cytowanego tekstu do skali zmian cen: "Szef banku ostrzegł, że inflacja w krajach unii walutowej pozostanie przez kilka miesięcy bardzo niska lub negatywna. Zacznie rosnąć stopniowo pod koniec 2015 i w 2016 roku".
30.	A	odtworzenie posiadanych informacji; odczytywanie podanych informacji;	wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 września 2014 r.; popyt i podaż (czynniki wpływające na popyt i podaż, dobra substytucyjne i komplementarne, zmiany popytu/podaży a zmiany wielkości popytu/podaży, równowaga rynkowa); zadania banku centralnego;	Materiał źródłowy; Khan Academy, playlista Popyt i podaż: Prawo podaży.;	Odpowiedz A jest poprawna ponieważ luzowanie ilościowe polega na zwiększeniu ilości dostępnego pieniądza, czyli wpływa na podaż pieniądza.
31.	A	porównywanie;	finanse publiczne (deficyt, dług, kryzys, obligacje);	Przekazy medialne;	Odpowiedz A jest poprawna ponieważ deficyt budżetowy to różnica między sumą dochodów i wydatków w budżecie na rok 2014. Dług publiczny to wartość wszystkich zadłużeń podmiotów sektora publicznego, w skład której wchodzi m.in. suma wszystkich deficytów budżetowych z lat ubiegłych.
32.	C	odtworzenie posiadanych informacji;	Unia Gospodarcza i Walutowa: geneza, etapy budowy, kryteria członkostwa (bez wartości liczbowych), członkowie, organy (Europejski Bank Centralny, Eurosystem), obecny kryzys;	Europa w 12 lekcjach : s. 24 i 25.; Przekazy medialne;	Odpowiedz C jest poprawna ponieważ z krajów sąsiadujących z Polską (tj. Niemiec, Czech, Słowacji, Ukrainy, Białorusi, Litwy, Rosji) do strefy euro należą Niemcy (od początku), Słowacy (od 2009) oraz Litwini (od 2015).
33.	D	odtworzenie posiadanych informacji;	obywatelstwo: obywatelstwo UE a państwowe, prawa obywateli UE, wpływ obywateli na UE;	Europa w 12 lekcjach : s. 32.; Przekazy medialne;	Odpowiedz D jest poprawna ponieważ zgodnie ze źródłem Niemcy, Austria i Szwajcaria należą do Strefy Schengen. Obecność w strefie Schengen oznacza zniesienie kontroli osobowych na granicach państw sygnatariuszy. Podróże w strefie Schengen nie wymagają posiadania paszportu, wystarczy posiadanie dowodu osobistego.
34.	B	porządkowanie;	geneza i etapy integracji (integracja: sektorowa – powszechna, metoda podejmowanie decyzji: narodowa – wspólnotowa, stopniowe przekazywanie kompetencji: unia celna – wspólny rynek – unia gospodarcza i walutowa);	Europa w 12 lekcjach : s. 42-43.;	Odpowiedz B jest poprawna ponieważ wydarzenia miały swoje miejsce w następujących latach: wprowadzenie do obiegu gotówkowego euro - 2002, wstąpienie Polski do UE – 2004, zmiana sposobu funkcjonowania UE uregulowana wejściem w życie traktatu lizbońskiego - 2009, ustanowienie Europejskiego Mechanizmu Stabilności - 2010, pierwsze wybory do Parlamentu Europejskiego, w których swoich kandydatów wybierali Chorwaci – 2014.
35.	C	wskazywanie przykładów;	perspektywa finansowa i budżet: wpływy, wydatki;	Europa w 12 lekcjach : s. 18.;	Odpowiedz C jest poprawna ponieważ zgodnie z źródłem w ramach Funduszu Spójności finansowane mogą być projekty „z zakresu infrastruktury transportowej oraz ochrony środowiska w krajach UE, w których PKB na mieszkańca jest niższy niż 90% średniej unijnej”. Polska spełnia warunek dot. PKB, a jedynym działaniem wskazanym działaniem spełniającym powyższe kryteria jest przykład związany z zieloną (odnawialną) energią.

Zad.	Odp.	Umiejętności	Wiadomości	Źródła	Komentarz
36.	C	łączenie;	instytucje (Rada Europejska, Rada, Parlament, Komisja, Trybunał Sprawiedliwości, Trybunał Obrachunkowy): zadania, kompetencje, skład, powołanie, zasady działania;	Europa w 12 lekcjach : s. 11-14.;	Odpowiedz C jest poprawna ponieważ zgodnie ze źródłem „Rada Europejska wyznacza cele UE i kierunek dla ich osiągnięcia”, „Głównym zadaniem rady jest przyjmowanie aktów prawnych UE. (...) Ponadto do kompetencji rady należy podpisywanie umów międzynarodowych”, „Parlament jest również organem sprawującym demokratyczną kontrolę nad Unią, w szczególności nad Komisją Europejską. (...) Parlament (...) głosuje nad zatwierdzeniem nowego składu Komisji jako całości” oraz „Jest ona [Komisja – przyp. CEO] jedyną instytucją upoważnioną do przygotowywania wniosków dotyczących nowych aktów prawnych UE, które kieruje do Rady i Parlamentu w celu rozpatrzenia i przyjęcia”.
37.	A	streszczanie;	szablon modelu biznesowego (cele, elementy i zależności między nimi, sposób tworzenia);	How to build a start-up : lekcja 1.;	Odpowiedz A jest poprawna ponieważ zgodnie ze źródłem celem szablonu modelu biznesowego jest wymyślenie modelu biznesowego, który potem będzie mógł zostać spisany w formie biznesplanu („planowanie przed planowaniem”). Pozostałe zdania są prawdziwe: metoda tworzenia szablonu polega na stawianiu hipotez, które następnie są weryfikowane w badaniach klientów. Celem badania jest zrozumienie potrzeb/problemów klientów, co ma służyć dostosowaniu produktu do ich potrzeb, tj. zwiększania atrakcyjności produktu dla klientów. Ponadto w źródle wielokrotnie jest powtarzane, że start-up nie jest mniejszą kopią dużej firmy i nie można na ślepo stosować w nim rozwiązań rodem z dużych firm (np. tych dotyczących struktury organizacyjnej).
38.	D	uogólnianie;	grupa docelowa (charakterystyka grupy: potrzeby, korzyści, oczekiwania, otoczenie; wiele grup docelowych, rodzaje rynków i ich przykłady: istniejący, odnowiony, nowy, skopiowany; charakterystyki rynków; rynki wielostronne);	How to build a start-up : lekcja 3.;	Odpowiedz D jest poprawna ponieważ zgodnie ze źródłem cechą charakterystyczną dla rynku wielostronnego jest zaplanowanie w modelu biznesowym kilku grup docelowych. W obu przykładach mamy do czynienia z co najmniej dwoma grupami docelowymi: w przypadku Allegro są to kupujący i sprzedający, w przypadku Google'a są to użytkownicy wyszukiwarki i reklamodawcy.
39.	A	porównywanie;	relacje z klientami (etapy budowania relacji: pozyskanie, utrzymanie, rozwijanie, przykłady działań i strategii na każdym etapie, koszt pozyskania klienta, wartość klienta);	How to build a start-up : lekcja 5.;	Odpowiedz A jest poprawna ponieważ zgodnie ze źródłem pozyskania klienta jest generuje największe koszty, ponieważ skierowane jest do bardzo szerokiej grupy, z której tylko niewielki odsetek zdecyduje się na zakup produktu. To generuje bardzo duże koszty, wyższe niż koszt utrzymania i zaangażowania klienta.
40.	D	wskazywanie przejawów;	strumienie przychodów (modele przychodów: sprzedaż produktu, opłata za używanie, abonament, wypożyczanie, licencjonowanie, opłata za pośrednictwo, zarabianie na reklamach; przykłady strategii cenowych: stałych, dynamicznych; okoliczności wpływające na strategię cenową);	How to build a start-up : lekcja 6.7.;	Odpowiedz D jest poprawna ponieważ opisana w zadaniu sytuacja jest przykładem segmentacji klientów (wiemy, że bogatsi - kupują bilety później, a średniozamożni - kupują z wyprzedzeniem). Wykorzystując tę zbieżność, tańsze bilety są oferowane wcześniej, a droższe - później.